

імені Т.Г. Шевченка та Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України. Багато разів виступав офіційним і неофіційним опонентом.

Із сімох аспірантів, науковим керівником яких був д.і.н. Черніков, більшість отримали науковий ступінь кандидата наук. Ігор Федорович – лауреат премії Президії Академії наук України імені Д.З. Мануїльського (1975 р.).

На рідкість працьовита, скромна і порядна людина, фахівець вражаючої еруди-

ції та енциклопедичних знань, наш ювіляр вкладає багато сил й енергії у відродження та розвиток українського сходознавства. Побажаймо ж йому здоров'я, сил і нових творчих досягнень у його благородній праці.

О.О. КОВАЛЬЧУК,

провідний науковий співробітник

Інституту історії України НАН України,

кандидат історичних наук

ОПУБЛІКОВАНІ ПРАЦІ ДОКТОРА ІСТОРИЧНИХ НАУК ЧЕРНІКОВА ІГОРЯ ФЕДОРОВИЧА (1990-ті роки – 2005 р.)

1990

1. Турция // «Страны Ближнего Востока». Справочник. – Киев: Политиздат Украины, 1990, с. 265–293.

2. Востоковедение на Украине // «История отечественного востоковедения до середины XIX века». – Москва: Главная редакция восточной литературы изд-ва «Наука», 1990, с. 107–117.

3. Об участии АН УССР в развитии африканистики в Советском Союзе и о научных связях со странами Африки // «Советско-африканские отношения в условиях перестройки». (Материалы выездной сессии Научного Совета АН СССР по проблемам экономического, социально-политического и культурного развития стран Африки, состоявшейся в Киеве 24–27 мая 1989 г.). – Москва, Институт Африки АН СССР, 1990, с. 50–58.

1991

4. Видатний український тюрколог. До 120 річчя від дня народження А.Ю. Кримського // «Вісник Академії наук Української РСР». – Київ, 1991, № 1, с. 82–86.

5. Всеукраїнська наукова асоціація сходознавства (1926–1931 рр.) // «Український історичний журнал» (УІЖ). – Київ, 1991, № 2, с. 31–38.

6. Перестройка в СССР и страны Ближнего Востока // «СССР, США и «третий мир». Материалы научной конференции. – Киев: Киевский госуниверситет, 1991, с. 3–6.

1992

7. Об исследованиях А.Е. Крымского по тюркологии (20-е годы) // «Восток. Афро-азиатские общества: история и современность». – Москва: Наука, 1992, № 1, с. 104–111.

8. До 70-річчя українсько-турецького договору. «...Вирішили зміцнити між собою назавжди найкращі та сердечні відносини...» // «Політика і час». – Київ, 1992, № 4, с. 37–41.

9. Нерозлийморе. Україна і Туреччина: взаємини у контексті історії та сучасності // «Україна». Національний ілюстрований часопис. – Київ, 1992, № 5, с. 17–18.

10. Видно берег турецький // «Урядовий кур'єр». – Київ, 1992, лютий, № 6.

11. Чорноморське співтовариство // Там само, 1992, 26 червня.

12. Принади «турецької моделі» // «Демократична Україна». – Київ, 1992, 23 червня.

1993

13. Академік А.Ю. Кримський – видатний дослідник історії та культури Туреччини // “Східний світ”. Заснований у 1927 р.; насильно припинений 1931 року. Відновлений у 1993 р. Інститутом сходознавства ім. А.Ю. Кримського АН України та Академією наук України. – Київ, 1993, № 1, с. 28–31.

14. Про діяльність Комісії для вивчення історії Близького Сходу Всеукраїнської академії наук (1930–1933 рр.) // УІЖ, 1993, № 9, с. 59–64.

1994

15. З глибини століть. Про миротворчу тенденцію у взаєминах України і Туреччини в контексті історії // “Політика і час”, 1994, № 7, с. 78–82.

16. О национальных интересах Украины и России на Ближнем Востоке и в Африке // “Национальные интересы России, Украины и Беларуси в Африке и на Ближнем Востоке. (Общее и особенное)”. Материали научной конференции, состоявшейся в Киеве 9–11 июня 1993 г. – Москва, Институт Африки Российской академии наук, 1994, с. 46–50.

1995

17. Туреччина, українсько-турецькі взаємини у науково-педагогічній діяльності А.П. Ковалівського // На честь заслуженого діяча науки України Андрія Петровича Ковалівського (1895–1969). Тези доповідей Міжнародної наукової конференції, присвяченої 100-річчю від дня народження. – Харків, 1995, с. 33–34.

1996

18. Туреччина й українсько-турецькі відносини в науково-педагогічній діяльності А.П. Ковалівського // “Східний світ”, 1995, № 2–1996, № 1, с. 131–137.

19. Шлепаков Арнольд Миколайович. Некролог // УІЖ, 1996, № 5, с. 159–160.

1998

20. К вопросу о светском характере Турецкой Республики и активизации в ней исламского фундаментализма // “Очерки политического и социально-экономического развития стран Востока». – Киев: Крещатик, 1998, с. 93–116.

1999

21. Справжня енциклопедія українського сходознавства. Рец. на кн.: Ю.М. Кочубей, “Україна і Схід. Культурні взаємозв’язки України з народами Близького і Середнього Сходу 1917–1992. Підручний бібліографічний покажчик”. – Київ, 1998, 227 с. // “Всесвіт”. Журнал іноземної літератури у Києві, 1999, № 9–10, с. 162–163.

2000

22. Фундаментальне орієнталістичне видання. Рец. на кн.: О.О. Чувпило, “Нариси з історії ідейно-політичної боротьби в Індійському Національному Конгресі (20-ті роки ХХ ст.)”. – Харків, 1999, 199 с. // “Східний світ”, 2000, № 1, с. 165–166.

2001

23. “Східний світ” як втілення традицій і досягнень українського сходознавства. До історії часопису в 1927–1931 рр. // “Східний світ”, 1999, № 1–2, Етумон. До 80-річчя академіка О. Прицака. – Київ, 2001, с. 321–325.

24. Мустафа Кемаль Ататюрк – великий будівничий республіканської Туреччини // “Східний світ”, 2001, № 2, с. 178–186.

2002

25. Піввіку наукової праці в Інституті історії України. (Слово про Рема Георгійовича Симоненка) // Історіографічні дослідження в Україні. Збірник наукових праць на пошану вченого-історика, доктора історичних наук, професора Р.Г. Симоненка. Випуск 11, Київ, 2002, с. 3–10.

26. Унікальна орієнталістична монографія про міжнародні відносини у Північному Причорномор'ї (середина XVII ст.). Рец. на кн.: Ф.Г. Туранли. Літописні твори М. Сена'ї та Г. Султана як історичні джерела. – Київ, 2000, 312 с. // “Східний світ”, 2002, № 2, с. 167–171.

27. За заповітом Батька турків. Мустафа Кемаль Ататюрк і турецько-українські відносини. // “Політика і час”, 2002, № 12, с. 75–80.

2003

28. До питання про архівні джерела з історії українсько-турецьких взаємин // VII Сходознавчі читання А. Кримського. Тези доповідей Міжнародної наукової конференції, м. Київ, 4–5 червня 2003 р. – Київ. – 2003. с. 37–39.

29. Близькосхідний інститут // Енциклопедія історії України. Т. 1. – Київ, 2003, с. 301.

30. З історії становлення й розвитку тюркології в Україні до середини 30-х років XX ст. // “Східний світ”, 2003, № 4, с. 5–25.

31. Фундаментальна монографія про великого українського ученого, дослідника античності й стародавнього Сходу. Рец. на кн.: Л.В. Матвеева. Юлиан Кулаковский – Киев, 2002, 484 с. // “Східний світ”, 2003, № 1, с. 149–154.

32. Монографічне видання з історії міжнародних відносин на Близькому Сході. Рец. на кн.: Ю.С. Скороход. “Міжнародний аспект урегулювання Ліванського конфлікту (80–90-ті роки)”. – Київ, 2000, 265 с. // “Східний світ”, 2003, № 1, с. 155–157.

2004

33. Мустафа Кемаль Ататюрк і розвиток дружніх турецько-українських взаємин (1918–1938) // Україна – Туреччина: минуле, сучасне, майбутнє. Збірник наукових праць. – Київ, 2004, с. 510–518.

34. Дмитро Миколайович Філіпенко. Некролог // “Східний світ”, 2004, № 1, с. 187–188. Співатор Л.О. Лещенко.

35. Нездоланна сила поезії кримськотатарського народу. Рец. на кн.: Окрушина сонця. Антологія кримськотатарської поезії XIII–XX століть. Упорядники – Микола Мірошниченко, Юнус Кандим. – Київ, 2003, 792 с. // “Східний світ”, 2004, № 3, с. 124–133.

36. Рец. на кн.: Olga Shevchenko. The Stories of bygone years. Manual for post-graduates and students of Humanities. – Kyiv, 2003, 464 p. // УІЖ, 2004, № 5, с. 147–151. Співатор О.І. Локшина.

37. Старший порадник і щирий друг // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. – Вип. 13. Міжвідомчий збірник наукових праць, присвячений пам'яті доктора історичних наук, професора І.М. Кулинич. – Київ, 2004, с. 13–14.

38. Людина феноменальної ерудиції й творчої обдарованості // “Істину встановлює суд історії”. Збірник на пошану Федора Павловича Шевченка. Т. 1. Джерела. – Київ, 2004, с. 237–240.

39. Мустафа Кемаль Ататюрк и турецько-украинские взаимоотношения 1918–1922 // Турция в XX веке. – Москва, 2004, с. 156–163.

2005

40. Рец. на кн. “От Стамбула до Москвы. Сборник статей в честь 100-летия профессора А.Ф. Миллера”. – Москва, 2003, 368 с. // “Восток” (Oriens). – Москва, 2005, № 1, с. 192–197.

41. До 80-річчя С.М. Пархомчука // УІЖ, 2005, № 5, с. 233–236.

42. До розробки теми про відродження тюркології в Україні після 30-х рр. XX ст. // “Східний світ”, 2005, № 4, с. 72–96.

РЕДАГУВАННЯ ТА РЕЦЕНЗУВАННЯ

1. Відповідальний редактор: Ксендзык Н.Н. «Турецкая трудовая иммиграция в странах Западной Европы (70–80-е гг.)». – Киев: Наукова думка, 1991, 106 с.

2. Відповідальний редактор: Плачинда В.С. Соціальні перетворення в арабських країнах: досвід і проблеми. – К.: Наукова думка, 1993, 159 с.
3. Член редакційної колегії періодичного видання, щорічника “Історичні дослідження. Історія зарубіжних країн”, міжвідомчого збірника, який у подальшому, з 1991 р., дістав назву: “Міжнародні зв’язки України: наукові пошуки і знахідки”. – К.: Наукова думка.
4. Член редакційної колегії часопису “Східний світ”, періодичного видання Інституту сходознавства ім. А. Кримського НАН України, починаючи з № 4, 2003 р.
5. Рецензент: Olga Shevchenko. The Stories of bygone years. – Manual for post – graduates and students of Humanities. – Kyiv, 2003, 464 p.
6. Рецензент: Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи та глобальний розвиток: навчальний посібник. – К., 2004, 314 с.
7. Рецензент: Пархомчук О.С. Мілітаризм та проблема конверсії в глобальному світі. – К., 2004, 247 с.
8. Рецензент: Іслам і українське суспільство: соціальні та політичні аспекти. – К., 2004, 199 с.
9. Рецензент: Васильева Р.И., Чувпило А.А., Чувпило Л.А. История мировой дипломатии. Дипломатическая служба. Учебно-методическое пособие для студентов экономического факультета по специальности «международные отношения». – Харьков: Харьковский национальный университет имени В.Н. Каразина, 2004, 112 с.
10. Рецензент: Богомолов О., Данилов С., Семиволос І., Яворська Г. Ісламська ідентичність в Україні. – К., 2005, 129 с.